

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие
и от държавния бюджет на Република България

ОПРР

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

Проект BG161PO001/3.3-01/2008/001-11

"Комуникационна кампания за насърчаване на вътрешния туризъм в Република България"

www.tourism.government.bg

брой 68/май 2015

50

МАЛКО
ПОЗНАТИ

ТУРИСТИЧЕСКИ ОБЕКТА В БЪЛГАРИЯ

ЦЪРКВА „СВ. СВ. ПЕТЪР И ПАВЕЛ“ КРАЙ СЕЛО БЕРЕНДЕ

Църквата в село Беренде, община Драгоман е средновековен храм, вероятно възникнал като гробищен такъв. Към това предположение навежда факта, че обителта е непосредствено разположена до старо гробище, също паметник на културата.

Точната датировка на „Св. св. Петър и Павел“ все още не е уточнена. Някои учени отнасят нейното построяване към времето на цар Иван Асен II, началото на XIII в., а други – към времето на Иван Александър, средата на XIV в.

През годините много иманяри са били изкушени да копаят около и дори вътре в църквата (под олтарния камък), но най-вандалската проява, причинила частичното разрушаване на стенописите, е разрушаването на покрива. За да бъде откраднат медният обков на стрехите, са причинени сериозни повреди във вътрешността на църквата – стенописите започват да се просмукват с вода и вече са трайно повредени.

Според вътрешното си устройство храмът се числи към малките еднокорабни, едноапсидни църкви, характерни за епохата на Средновековието. Постройката е с дължина 5,50 м и широчина около 4,50 м. Градежът е от ломен камък, споен с хоросан, а покривът е покрит с каменни плочи. Но независимо от простотата на градежа и неугледния си външен вид, църквата създава усещане за древност и святост.

Онова, което прави този храм уникален културен и духовен паметник на Средновеко-

вието, са вътрешните стенописи. Това, което впечатлява най-силно, е, че те са изцяло запазени такива, каквито са били по времето на изписване на църквата – вероятно преди около 800 години. Малко са местата в България, където човек може да се докосне до толкова автентична старина, затова и не е чудно, че в полутъмната вътрешност на храма духът на миналото е осезаем и истински жив.

Някои твърдят, че изписването на малката църква може да си съперничи с това на прочутия Земенски манастир – другата запазена църква от този период – и дори с ненадминатата Боянска църква. Тук се пази един от малкото останали цялостно съхранени стенописни ансамбли от XIV в – времето, наричано „Втори златен век на българската култура“.

Малката средновековна църква над село Беренде е застрашена от изчезване и въпреки отчаяните усилия на местните жители да я опазят, продължава да се руши. Парадоксален факт е, че църквата никога не е била реставрирана, макар че още през 1927 г. е обявена за народна старина, през 1966 г. стенописите са обявени за паметник от национално значение, а през 1978 г. е декларирана като художествен паметник.

Въпреки тъжната история на последните години на църквата в Беренде, когато влече-

зете в нея, пред Вас ще оживее един неочакван свят на църковни живописни композиции, които са сред най-впечатляващите по нашите земи.

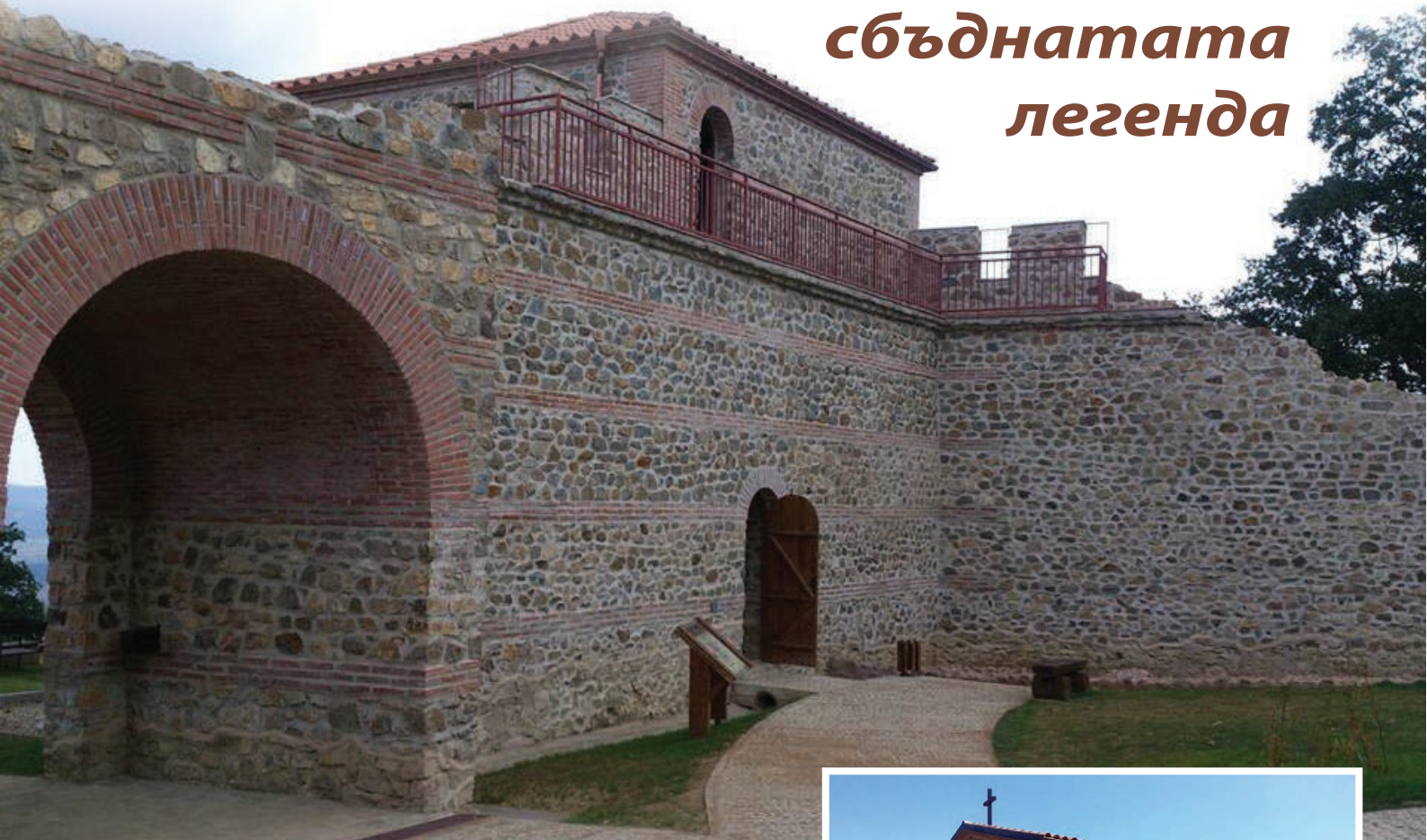
Други забележителности, които може да бъдат разгледани в близост, са Драгоманско блато, храм „Св. Никола“ в Калотина, Петропавловски манастир над Драгоман, църквата „Св. Георги“ в село Чепърлинци.

Как се стига

Селото и храмът се разположени на високия ляв бряг на река Нишава, на около 9 км от град Драгоман. Църквата е извън селището – на около 1 км западно от него. До там може да се стигне с високопроходим автомобил или пеша. В хубаво време разходката е приятна и отнема не повече от 15 минути.

Ключът за църквата се съхранява в дома на Аспарух Кръстев – село Беренде, тел.: 0899 57 04 71.

ЦАРИ МАЛИ ГРАД – сбъднатата легенда

Цари Мали град е открит през лятото на 2013 г. и бързо се превръща в едно от чудесата на България. Проектът за „Реставрация, консервация, социализация и експониране на късноантична крепост с църковен ансамбъл и оброк Цари мали град“ е реализиран от Община Самоков с финансовата помощ на ОП „Регионално развитие“.

Само за три месеца след откриването атракцията е посетена от 145 000 души. Уникалният реставриран исторически комплекс се намира край самоковското село Белчин. Наричат го Цари Мали град, защото с площта си от 10 декара по нищо не отстъпва на великотърновския Царевец и крепостта „Баба Вида“ във Видин. Римската крепост е била с огромна важност в древността – край нея са се пресичали важни пътища. Днес туристите посрещат реставрираната средновековна църква „Света Петка“, построена през XVI век. Друга забележителност е късноантичната крепост от IV – VI век, в която са изложени седем различни експозиции. Те съдържат 800 находки, открити по време на археологическите разкопки в комплекса. Въжен мост, дълъг 100 метра, свързва историческите обекти с атракционния парк в близост. Той разполага с 13 съоръжения за

деца. Между атракцията и крепостната стена има макет на катапулт, изхвърлящ камъни.

Две екопътеки водят към върха на хълма. Първата е туристическа, с дължина 860 м, с разположени пейки и заслони. По нея се стига до върха на хълма зад крепостната стена. Втората екопътека е на здравето и се спуска от входа на крепостта до паркинга. Дължината ѝ е 410 м, а наклонът – от 25 до 33 градуса. От паркинга до върха на хълма „Свети Спас“ има асансьор за хора с увреждания, който може да се ползва и от тези, които искат да си спестят ходенето по двете екопътеки. От откриването на комплекса през юли 2013 г. до ноември 2013 г. от общината са отчетени близо 200 000 лв. приходи от билети.

За да го направи още по-привлекателен за туристите, управата на Цари Мали град планира в бъдеще в него да се провеждат концерти и възстановки, както и да функционира лятно кино с прожекции на исторически филми. През юли 2014 г. българският проект на рекламната кампания за популяризиране на реставрираната крепост Цари Мали град става победител

Снимка: www.carimaligrad.com

на наградите Golden World Awards на Международната PR асоциация (IPRA). Признанието е за община Самоков, която решава да привлече български и чуждестранни туристи към възроденото минало с инициативата си „Една легенда оживява“. Кампанията е отличена от международното жури с първо място в категорията „Пътуване и туризъм“ и е единственият български проект с награда на форума.

ЗА КОНТАКТИ:

Тел: +359 886 614 814
e-mail: carimaligrad@yahoo.com
Website: www.carimaligrad.com